

VASÁRNAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, V., BATHORY-UTCA 24. SZÁM.
(„Falu” Magyar Gazda és Földműves Szövetség.)
Telefon: 11—55—62.
Postatakarékpénztári csekk száma: 25.153.

POLITIKAI HETILAP

Előfizetési díjak a m. kir. földművelésügyi miniszter által időnként kiadott „Rádiós gazdasági előadások” című füzetekkel együtt: egész évre 5, félévre 2,50, negyedévre 1,20 Ft.

Felüldíre egész évre 12, félévre 8, negyedévre 4 Ft.

A szeretet és jóság

erőit mozgósította Főméltóságú Urunk fenköltlelkű hitvese szíveszeri rádiószózatában, melyben szívfehérszóló szavakkal, az átélés közvetlenségével és őszinteségével beszélt azoknak a fájdalmaról, akik hozzátartozójukat veszítették el a létünkért most folyó háborúban. A szeretet és jóság érzéséhez szolt a Főméltóságú Asszony, minden igaz magyar lelkiismeretéhez apellált, kötelességévé téve mindenkinek, hogy adjon, amennyit csak tud, az özvegyen, árván, kenyérkereső nélkül maradt hozzátartozók megsegítésére. Három héten keresztül — január 17-től február 7-ig — tart a nagy gyűjtés, amelyből, reméljük, senki sem vonja ki magát. Gondoljuk el, hogy mennyi aggodalmat szenvedtek el, mennyi keserves könnyet hullajtottak a bánat sújtotta anyák, hitvesek, gyermekek elesett hős hozzátartozójukért, ne engedjük hát, hogy most, amikor talán már-már behaggyanak a gyász-sújtotta szívek sebei, a holnapért, a mindennapiért való gond szakítsa fel azokat és a hideg, az éhség, a nyomorúság még kínzóbb, még fájóbb könnyeket kényszerítsen a fájdalman-kinozta szemekbe. Adjátok, — szolt a Főméltóságú Asszony mindannyiunkhoz — és mi hisszük, hogy különösen a falu népe szeretettel és megértéssel fogadja a kérés szavakat és mindenki, — akinek csak fillérei vannak, filléreket, de akivel bőkezű a Sors, pengőket — fog áldozni a magyar áldozatkészség hebizonyítására. A felajánlandó fillérek és pengők annak a Magyarországnak az üdvét, javát szolgálják, amelynek eljöveteleért imádkozunk. Adjunk tehát jószívvel, testvéri érzéssel, magyar lélekkel és könnyű kézzel!...

Új Teianoncól

álmodoznak és tárgyalgatnak Londonban és Washingtonban azok, akik a második világháború felelősségét viselik és bár még nincs vége — s a legkevésbé az ő javukra, — a páris-környéki békeszerződésekkkel előidézett vérzivataroknak, máris azon török a fejüket, hogyan mérgezzék meg újabb évtizedekre az emberiség életét és tegyék lehetetlenné a népek és nemzetek békés együttműködését. Rádiók esabos képeket festenek ugyan a világ minden nyelvén a hadbanálló népek elé arról az aranykorról, amelyet az ő győzelmük hozna létre, de ugyanakkor a zsoldoszatok mellett, diplomáciai iratokban és újságírókban nyíltan hirdetik, hogy majd ha gróznak, hogyan fogják

gúzsba kötni az ellenséges államok kezét-labát és hogyan fogják megakadályozni, hogy magyar, német vagy olasz ember nemzeti ideáljaira, céljaira még csak gondolni is merjen. Jó szerenese, hogy a világ egyik felének kizsákmányolására irányuló terve megvalósítása előtt ott áll rendíthetetlen szilárdsággal a Tengely hős hadereje! — mert ha a világ sorsa ismét az ő kezükbe kerülne, — még lélekzethez sem juthatna az igazságért, életlehetőségeiért, hitéért, nemzeti és erkölcsi eszményeiért harcoló nemzetek népe. Az angolszások az üzletért küldik harcot a velük szövetséget nemzetei fiait; a kapitalisták profitjáért hullatja szövetségesei vétért Angia és Amerika és látja el fegyverrel azt az országot, amely esküdt ellensége mindannak, ami szellemi, erkölcsi és anyagi értéket eddig az emberiség termelt. A Szovjet pedig a

maga külön céljaiért harcol, abban a reményben, hogy a kapitalista társadalmi és gazdasági rendszer kapzsiságából kiábrándult népek között termőtalajra találnak majd a rombolás tanai, amelyek segítségével a hajdan hatalmas, gazdag Orosz Birodalom földönfutó, nyomorgó, állati sorban tengődő milliók honvágy tenni sikerült. A „hü” szövetségesek — az angolszások és bolsevisták — miközben a nagy harcot folytatják, a remélt közös győzelem után egymás nyakának készülnek esni; az angolszások vagy felszámoltatják a bolsevizmust, vagy ha ehhez nem lennének elég erősek, — a Tengely népeit dobnák oda martalécul, viszont a Szovjet az angolszás világ bolsevizálásában bizik... Ez lenne Európa és a Világ jövője egy angolszás-Szovjet győzelem esetén! Mi, magyarok, ha ekként elgondoljuk a jövőt, csak egy megállapításra jut-

hatunk: továbbra is, — ha lehet, — az eddiginél is elszántabban, kitartóbban kell megállanunk! a helyünket a külső és belső fronton egyaránt. Mert a világ egyetlen népét sem fenyegeti olyan rettenetes sors, mint minket, maroknyi magyarságot. Ha az angolszások teljes győzelmet aratnak és a Szovjetet kisémmizik — újabb, az elsónél is kegyetlenebb Trianon szakad reánk, ha pedig a Szovjetnek tett ígéretek nem sikerül megszegniök az angolszás szövetségeseknek, akkor a tatárdúlásnál is borzalmasabb bolsevista uralom irtaná ki itt a vallást, erkölcsöt, emberi életet. Mindkét eset a feláldozás nélküli örök halált: — a teljes elkarhozást — jelentené mindannyiunkra! Ezért hittel, szívőből és lélekkel imádkozunk, lemondásunkkal, áldozatainkkal pedig cselekedjünk a győzelemért!

(b. k.)

A falusi gazdakörök csak országos központhoz, a Falu-Gazdaszövetséghez, csatlakozva fejthetnek ki eredményes munkát

Lapunk hétről-hétre beszámol arról, hogy a Falu-Gazdaszövetség keretében milyen lendületesen folyik a gazdaköri szervezkedés. A falusi társadalom végre

tudatára ébredt annak, hogy apró, elszórt erőit eszupán összefogással tudja megokszorozni és ezt is csak abban az esetben, ha a falusi gazdakörök országos

központhoz tömörülne fejtik ki működésüket a földmívelőnép szociális, kulturális és gazdasági boldogulásának előbbrevitelé érdekében.

SZEKERES LÁSZLÓ DR. a Falu-Gazdaszövetség ügyvezető igazgatójának előadása a rádióban a gazdakörök foglalkoztatásáról

A falu népének társadalmi szervezkedésre, önművelésre ügyszólván csak a tél hónapokban van ideje, mert hiszen kora tavasztól késő őszig szinte minden idejét a termelőmunka veszi igénybe. Ugyancsak a tél folyamán kell kiépítenie, megerősítenie a föld népének társadalmi és érdekképviseleti szervét, kulturális intézményét, a gazdakört is, amely szerves része a földmívelő lakosság hatalmas, országos érdekképviseleti szervezetének, a „Falu” Magyar Gazda és Földműves Szövetségnek.

Eppen ezért van nagy jelentősége annak az előadásnak, amelyet január hó 28-án délután 5 órakor tart „A gazdakörök foglalkoztatása” címmel Szekeres László dr. m. kir. gazdasági főtanácsos, a Falu-Gazdaszövetség ügyvezető igazgatója. Az előadás értékes útmutatással kíván szolgálni a gazdakörök vezetőinek és tagjainak arra nézve, hogyan fokozzák és értékesítik a gazdakörbe szervezett társadalmi és kulturális erőket a nemzet, a közösség és az egyesek javára.

Felhívjuk tehát a rádióval ellátott gazdakörök vezetőinek figyelmét az előadásra és kérjük, hogy az előadás időpontjára hívják össze tagjaikat a gazdakörbe, ahol pedig a körnek még nincs rádiója, a készülékkel bíró tagok vigyék el rádiójukat egy nagyobb terembe, esetleg az iskolába és így nyújtsanak módot gazdatársaiknak az előadás meghallgatására. Ahol pedig ez sem lenne lehetséges, azok a gazdakörök, akiknek módjukban áll az előadás meghallgatása, a halálfofok részletesen tájékoztassák társaikat. A gazdaköri és főközvetési tagokat arra is megkérjük, hogy esetleges észrevételeiket és megállapításait közöljék a Falu-Gazdaszövetséggel.

Az előadás Budapest I. hullámhosszán, január 28-án, csütörtökön délután 5 órakor hangzik el.

Egészen természetes, hogy a Falu-Gazdaszövetség, mint a gazdakörök országos központja, a legnagyobb készséggel áll a gazdatársadalom rendelkezésére abban a tekintetben, hogy gazdaköröket alakíthasson. A Szövetség alapszabályával és annak kötelekében megalkuló gazdakörök működésének hatóság jóváhagyása simán történik, mivel az ilyen módon létrehozott gazdaköröknek nincs saját alapszabályra szükségük, illetőleg a hatóság jóváhagyást nem kell a helyigminisztertől kérniök. Ezt a Falu-Gazdaszövetség központja maga intézi el, minden különösebb nehézség nélkül. Eppen ebben a körülményben leli magyarzatát, hogy a falusi lakosság a gazdakörök megalakításánál legelsősorban a Falu-Gazdaszövetség központjához fordul.

Gazdaköri szervezkedés Sármelléken

A gazdaköri szervezkedés során legutóbb Sármellék Zalamegyei községében alakult új főkiszervelet. A gazdakör disztribútkévé Örflyú Inre földbirtokos, felsőházi tarot választották meg: elnök lett Németh János, nébános: alelnökök: Menyünk János, Geregye László és Szabó Károly. A választmány tagjai: Bonyai Geregye, Koller Károly, Tompa Dávid, Jánósi Lajos, Tomber József, Németh János, Tamás Márton, Szabó Gábor, Bonczföldi Gábor és Porkoláb Gá-

A honvédelmi miniszter Berlinben

hor: jegyző: *Lágler Károly*; pénztárnok: *Borbó István*; ellenőr: vitéz *Kocsis István*; háznagy: *Tóth Lajos*; könyvtáros: *Lágler János*; a számvizsgálóbizottság elnöke: *Németh László*, tagjai: *Frányó Sándor*, *Katona József*, *Tápler József*, *Németh Ferenc* és *Kálmán Károly*.

Az új gazdakör közérdekű és a mai súlyos időkben különösen nélkülözhetetlen tevékenységét a *Falu Gazdaszövetség* központjának irányítása mellett kívánja kifejteni.

POLITIKA

Minisztertanács

A kormány tagjai január 7-én délután *Kállay Miklós* miniszterelnök elnöklésével minisztertanácsra ültek össze.

A minisztertanács kezdetén *Kállay Miklós* miniszterelnök — megemlékezve arról, hogy ez az új év első minisztertanácsa —, legjobb kívánságait tolmácsolta minisztertársainak az új esztendőre és a haza érdekében kifejtendő kormányzati munkájukra Isten áldását kérte.

A miniszterelnök üdvözlő szavaiért a minisztertanács tagjai nevében vitéz *Keresztes-Fischer Ferenc* belügyminiszter mondott köszönetet.

biztosítva a miniszterelnököt a kormány minden tagjának rendíthetetlen hűségéről személye és politikája iránt.

A továbbiakban *Kállay Miklós* külügyminiszteri minőségében összefoglalta az elmúlt év külpolitikai eseményeit és külpolitikai tájékoztatást adott a minisztertanácsnak. Utána vitéz nagybanczi *Nagy Vilmos* honvédelmi miniszter ismertette a hadihelyzetet.

A minisztertanács ezután a folyó kormányzati ügyek tárgyalására tért át és a késő esti órákban ért véget.

Tábori postai tudakozó irodát létesítettek

A honvédezerkár főnöke a közönség tábori postai vonatkozású ügyekben történő tájékoztatása céljából tábori postai tudakozó iroda felállítását rendelte el.

A tábori postai iroda Budapest, XIV. kerület, Abonyi-utca 7-9 szám alatt működik, távbeszélő hívószáma: 426-139.

A tábori postai tudakozó iroda felvétele, illetve kivizsgáló kérelmeket és panaszokat, innédekik az ismeretlen katonáknak címzett küldemények megfelelő továbbítása iránt, kivizsgálja az esetlekt és elintéket küldeményeivel kapcsolatos ügyeket és általában minden tábori postai vonatkozású ügyben részletes tájékoztatást, illetve felvilágosítást nyújt.

A tábori postai tudakozó iroda hétköznapokon 8-14, távbeszélő pedig 8-17 óráig áll a közönség rendelkezésére.

Nem gazdaságos a sertés- és baromfitenyésztés a törvényesen védett

RÁKOSHEGYI BAKTÉRIUMÓLÓ

NEKILÉL. Kapható és megrendelhető csak

AULITZKY OTTÓ

Budapest, VII., Dohány-utca 84, Izs. 2/a

A r.a.k. Demijonnal az Budapest

4	6	8	12	15
5-90	8-30	10-70	15-100	19-80

Teljesítésre megrendelésre és a legközelebbi postára!

A Kormányzó Ur Öfömlő-sága Göring Hermann bironalmi marsallnak 50. születésnapja alkalmából a

Magyar Erdemrendnek a Szent Koronával ékesített nagykeresztjét a hadiszalagokkal kardokkal adományozta.

A kitüntetést vitéz nagybanczi *Nagy Vilmos* honvédelmi miniszter, aki január 10-én délelőtt 11 óra 12 perckor

Berlinbe utazott, személyesen adta át a bironalmi marsallnak.

A honvédelmi miniszter kíséretében ugyancsak Berlinbe utazott vitéz *Rákosi Béla* altábornagy, a légierők parancsnoka, vitéz *Hellebronth Vilmos* vezérőrnagy és *Kéri Kálmán* vezérkari ezredes, a miniszter szárnysegéde.

A honvédelmi minisztert *Füterer német vezérőrnagy*, a budapesti légügyi attasé is elkísérte útjára.

„Nekünk mindig egy volt a keresztünk és egy határozta meg a sorsunkat: Magyarok vagyunk”...

Esterházy János gróf beszéde a dobsinai Magyar Ház avató-ünnepségén

A pozsonyi Magyar Hírlap részletesen beszámol a dobsinai Magyar Ház felavató ünnepélyéről, amelyen az ünnepi beszédet *Esterházy János* gróf, a szlovákiai Magyar Párt vezére mondotta. Nagyhatású beszédében a többi között ezeket jelentette ki:

— Ebben a házában mindenkor keresztény alapon álló magyar nemzeti munkát akarok látni, amely egyúttal megvédi nyelvünket, kultúránkat és kisugározza azt a magyar szellemet, amellyel biztosítani akarjuk a nemzet ledrágált kincsének, az ifjúságunk és a későbbi nemzedéknek is, hogy magyarok legyenek, mint ahogy mi idősebbek magyarok maradtunk. Nehéz kö-

vetelmény ez, amikor kisebbségi sorban él a magyar és még nehezebb, ha egyes nemzetiségek között él, ahol mindenki többségi akar lenni.

— Semilyen politikai irányzat kedvéért sem vagyunk hajlandók megfosztani magunkat a nekünk járó jogoktól. Minden velünk együtt élő nép felé békés baráti jóbhat nyitunk, éppen úgy, mint ahogy a Don-kanyarban is egyúttal harcolnak nemzetünkkel. Nekünk egy volt mindig a keresztünk és egy határozta meg sorsunkat: magyarok vagyunk. Nekünk egy volt mindig az eszménk: hogy magyarul élhessünk és az utánunk következő nemzedéket úgy nevelhessük, hogy azok is magyarok maradhassanak.

Vitéz Bonczos Miklós beszámolója a külföldi magyarok hazatelepítéséről

Vitéz *Bonczos Miklós* államtitkár, kormánybiztos „*Külföldi magyarok telepítése a Délvidékre*” címmel cikket írt, amely a többi között a következőket tartalmazza:

1941 tavaszán, közvetlenül a felszabadulás után, a magyar kormány úgy döntött, hogy mintegy 53.000 kat. hold területet fenntart a külföldről hazatelepítendő magyarok számára, míg az ezen felül megmaradó mintegy 225.000 kat. hold területet, továbbá a visszafoglalt területen is életbe léptetett magyar földbirtokpolitikai rendelkezések folytán további földbirtokpolitikai célok megvalósítására igénybevehető és számítás szerint jutatható eljárás alá kerülő mintegy 40 ezer kat. holdat, az öslakosság arra érdemes földjeinél családjai kieligzésére fordítja.

A bukovinai székelyek hazatelepítése a Bácskában a nemzethű öslakosság serege nélkül lehetetlen volt. A hazatelepítés és a földhözjuttatás gyors útjében folyt le. Ugyanez alkalommal a bukovinai székelyek telepítése keretében föld- és házjut-

atásban részesült 481 család 2325 lélekszámmal és 46 Délvidéken hősi halált halt hozzátartozója, valamint a délvidéki harcok során kitüntetettek, összesen 68 lélekszámmal.

A vitézek családonként 15 kat. hold földet és házat, a hősi halált halt hozzátartozók és kitüntetettek pedig családonként 8 kat. holdat és házat kaptak.

A külföldön élő magyarok délvideki területen történő telepítésének következő szakasza a romániai Moldvában élő csángó-magyarok egy töredék csoportjának, továbbá négy boszniai falu magyarjainak hazatelepítésével kezdődött meg 1942. év tavaszán.

A Moldvában élő és hazavágyó mintegy 120.000 csángó-magyar első csoportja tért haza 1942 márcusától szeptemberéig, összesen 408 család, 1631 lélek.

Bácska magyarsága meleg szeretettel fogadta a csaknem 200 éves számkivetésből hazatért székelyeket, a boszniai magyarok és csángó-magyarok előhírnökeit.

A VILÁGHÁBORÚ ESEMÉNYEI

A keleti arcvonal két szélső szakaszán, Velikij Luki környékén és a Kaukázusban minden eddigig felülmúló hevességgel folytak a harcok. Különösen erős eszt a dél-keleti hadszíntér déli részén. Az egész Don-Volga térség és a Kaukázus keleti fele egyetlen óriási harcterre alakult, ahol napról-napra elkeseredettebbé válik a küzdelem. Van, akik az arcvonalnak egyes részei, ahol a szovjethadisereg tiszteres tülérővel zúdult rá a német állásokra. A német jelentések-ből is kitűnik, hogy

bárhon támad a Szovjet a több-ezerkilométeres front bármely szakaszán, akár egyszerre tiz-húsz helyen is, mindenütt legalább 500-1000 páncélost használ fel,

ami azt mutatja, hogy az óriási veszteségek ellenére a harcokcsiknak hihetetlen mennyisége áll rendelkezésre. A beérkezett hírek-ből megállapítható, hogy

a nagy szovjetoffenzíva eszté-pontja felé közeledik, de a múlt téli eredményt megközelíteni sem tudja.

Olyan nyomást pedig semmiesetre sem tud mérni a német haderő és szövetségeseire, amelyeknek távasszal és nyáron következmenyei és eredményei lehetnének.

A 37. sz. magyar hadijelentés, amely honvédségünk veszteségéről is számot ad, a következőket közli: Az ellenség január 2-án tüzer-ségi előkészítés után ezrederejű támadást intézett védőállásunk ellen. A támadást támogatni elcsapatának tüzersegünk kiváló támogatása mellett az ellenségnek súlyos veszteséget okozva — elhárították.

A magyar hadisereg arcvonalán különben — kisebb ellenséges felderítő tevékenységtől eltekintve — nyugalom volt. Saját csapataink több kisebb-nagyobb erővel végrehajtott eredményes felderítő vállalkozást hajtottak végre.

A bolsevizmus ellen küzdő magyar hadisereg 1942 augusztus 26-tól december 31-ig a következő veszteségeket szenvedte:

Hősi halott: 109 tiszt, 2147 legénység, összesen 2256 fő; esebült: 305 tiszt, 8712 legénység, összesen 9017 fő; eltűnt: 46 tiszt, 2013 legénység, összesen 2059 fő.

Téhat veszteségünk augusztus 20-ika óta összesen: 13.332 fő.

A magyar hadijelentés kiegyesí-tése összehasonlítva a világhábo-rus és a mostani veszteségeket is, megállapítja, hogy az 1915 aprisii kárnapi hűsvégi esztában fel-hosszúságú arcvonalon 45.000 fő volt a veszteség.

Német különjelentés közölte, hogy

egy német tengeralattjáró-csoport 13 amerikai tartály-hajót süllyesztett el,

három másikat pedig megtorpedó-zott, összesen 124 ezer tonna tartalommal. Későbbi különjelentés újabb 16 angolszász hajó elsülly-zését közli 89.000 tonna tartalommal.

Üzenet a frontról...

Tóth József honvéd (Tábori postaszám 223/11.) a Vasárnap útján kíván boldog üdvölet a Mindszent-Elegei Gazdakör tagjainak — kedves gazdaköri tag-társainak — és közli, hogy hála Istennek egészséges. A kedves üzenetet örömmel közvetítve, a Vasárnap jókívánságait küldi úgy a Front, mint az Otthon minden harcosának.

Tudnivalók

a segélyakciókról

Az utóbbi időben gyakran megtörtént, hogy a közönség a had-bavonultak hozzátartozóinak támogatására szánt adományokat a Főméltségű Asszony évek óta szokásos téli nyomorenyhitő akciójának számlájára fizette be és megfordítva. Ez felesleges munkabőbbletet és természetesen ké-sedelmet okoz. Illetékes helyről éppen ezért felhívják a közönség figyelmét arra, hogy

a téli nyomorenyhitő akció-járára szánt adományokat a 99.000 számú postatakarék-pénztári csekkzámlájára, a hadbavonultak hozzátartozóinak támogatására szánt adományokat pedig a honvédelmi minisztérium 180.000 számú postatakarék-pénztári csekkzámlájára kell be-fizetni.

A hadbavonultak hozzátartozói segélyezés iránti kérelmüket ugyancsak a honvédelmi minisz-teriumhoz intézzék, mert a had-bavonultak hozzátartozóinak támogatására szánt adományokat a honvédelmi minisztérium gyűjti, kezeli és osztja szét.

Minden olvasójától egy új előfizetőt vár a VASÁRNAP!

A gazdakörben kell kifejlődni a magyar gazdaöntudatnak...

Az Illesházi Gazdakör alakuló közgyűlése

Nagy napja volt január 10-én Illesháza község gazdatiszadsalmának, amely ezen a napon, széles keretek között és nagy lelkesedéssel tett hitet a testvéri összefogás mellett. Gazdaköri alakuló közgyűlés volt Illesházán a Kultúrház nagytermében, amelyet zsűfólaság megtöltött a közönség.

Négy óra után pár perceel a Magyar Hírszék elmondása után Nagy Gyula községi bíró üdvözölte a megjelenteket, elsősorban a Központ képviseletében megjelent Kovács János titkár, valamint a Kisdalföldi Mezőgazdasági Kamara részéről megjelent dr. Fülöp István kamarai titkár, továbbá Tóth Sándor főjegyző, a község képviselőtestületét és az egész gazdaközönséget.

— Nagy öröm tölti el szívemet — mondotta Nagy Gyula községi bíró — amikor én üdvözölhetem először a megjelenteket abból az alkalomból, hogy Illesháza gazdatiszadsalma egy táborba tömörülve megalakítja a Gazdakört.

Kifejezte azt a reményt, hogy a környező községek, okulva a szép megmozduláson, szintén hamarosan megindítják a szervezkedést.

Lelesz megnyitóját után felkérte Kovács János titkár a gyűlést levezetésére. Mindenekelőtt a tisztikart választották meg egyhangúlag. **Diszelnökök:** Ráznaha Károly, kamarai elnök, **Reviczyk** István dr. alispán, **Tóth Sándor** főjegyző; **elnökök:** Nagy Gyula községi bíró; **alelnökök:** Buday János, Molnár Gyula; **jegyző:** Csiffáry Zoltán; **pénztárnok:** ifj. Kiss Gyula; **elöljárók:** Elek János, Németh Vince; **háznagy:** Moravik István; **könyvtáros:** Moravik István; **számvizsgálóbizottság elnöke:** Csénu Mihály; **tagok:** Holocsy Béla, Bankó István, Holocsy Sándor, Farkas Ernő, Fildész László.

Ezután dr. Fülöp István, a Kisdalföldi Mezőgazdasági Kamara titkára tolmácsolta a Kamara

vezetőségének üdvözlését, majd röviden ismertette a Gazdakörök célját és munkásságát.

Ezután Kovács János titkár a Falu-Gazdaszövetség üdvözlését és köszönetét tolmácsolta, majd ismertette Szövetségünk céljait, felhívta a figyelmet a Gazdakörök fontosságára, amely elkerülhetetlen egy község életében, különösen olyan község életében, amelyek a haladást, a kultúrát és az előbbrejutást tűzte ki céljául.

A Gazdakörben kell kifejlődni a magyar öntudatnak, amely az új magyar jövő felépítésének egyik oszlopa. Öntudat nélkül nem tudjuk megvalósítani azokat a feladatokat, amelyek elkerülhetetlenül fontosak a jobb magyar jövő felépítésénél.

Az előadás után közvetlen beszélgetés indult meg az időszerű kérdésekről, ú. m. gépbeszerezések, trágyatelepek szakszerű kezelése és sok más gazdasági problémáról.

A községi bíró zárószavai után Illesháza magyarruhás leányai magyaros vendégszeretethez részesítették a résztvevőket.

Az illesházi gazdatiszadsalom lelkes megmozdulását, céltudatos megszervezését, Csiffáry Zoltán, a község kitűnő és tevékeny, fiatal gazdája készítette elő; fáradhatatlan munkájának köszönhető a gazdakör, amelynek legfőbb célja, hogy a megértés és egymást megbecsülés jegyében a gazdatiszadsalom művelésén, gazdasági erősítésén munkálkodjék. Ebben a tevékenységükben az illesháziak is mindig számíthatnak — mint szövetségünk valamennyi tag-gazdákra — a Falu-Gazdaszövetség testvéri támogatására.

SÜRGŐSEN SZERZŐDJENEK A GAZDÁK IPARI NÖVÉNYEK TERMELESÉRE!

Az ipari növények kötelező termeléséről szóló kormányrendelet különféle kedvezményeket, mint kölcsönvetőmag, termelési előleg, műtrágya, stb. biztosít azoknak a gazdáknak, akik termelési szerződéssel termelik az ipari növényeket. Ennek ellenére sok gazda még nem költött termelési szerződést és ezáltal kockáztatja azt, hogy a kedvezményekről elesik.

A földmivelésügyi kormány nyomtatékosa felhívja a gazdák figyelmét arra, hogy a gazdák által velomagigénylésre vonatkozóan szeptemberben tett kötelező bejelentés csupán a földmivelésügyi kormány tájékoztató sára szolgált, hogy mely vidéken milyen és milyen mennyiségű ipari növény vetőmagra lesz szükség, hogy így kellő időben lehessen vetőmagot vidéki raktárakban elhelyezni és ezáltal a vetőmagok idejében történő szétosztás biztosítani.

A gazdák által tett bejelentés tehát a szerződéskötést nem pótolja. Azok a gazdák, akik termelési szerződést nem kötnek, kölcsönvetőmagra nem tarthatnak igényt, hanem az ipari növények vetőmagját maguk kell a Futurától megvásárolniuk.

A földmivelésügyi miniszter a közellátásügyi miniszterrel egyetértőleg a gazdaközönség tudomására hozza, hogy

a folyó évi ipari (olajos, rostos, cukorrépa, dohány) növények kötelező termelésére kiadott rendelkezéseket a folyó évi terménybeszolgáltatásra vonatkozóan rövidesen kiadandó rendelet nem változtatja meg.

A gazdaközönség tehát megelőbb kössön az ipari növényekre termelési szerződéseket. A termelési szerződés alapján termelt és beszolgáltatott ipari növényeket az általános beszolgáltatási kötelezettségbe be fogják számítani.

Január 17-től február 7-ig tart, a minden eddiginél nagyobbarányú országos gyűjtés a harctéren lévő itthonmaradottainak támogatására. ADJATOK azért a Magyarorszáért, amelynek eljöveteleért imádkozunk!

Márciusig minden község kap gazdasági előjárót

A községi gazdasági előjárók száma országsszerte örvendésesen emelkedik. Az év végéig tíz városban 680 gazdasági előjáró kezdte meg tevékenységét és a további kiképzése is folyamatban van. Az eddigi számítások szerint

március végéig minden nagyközségben és minden körjegyzőségi székhelyen megkezdhetik működésüket a gazdasági előjárók.

A tapasztalatok azt mutatják, hogy a magyar falvaknak ezek az új gazdasági vezetői messzemenő ügyszeretettel, lelkesedéssel és ambícióval látják el munkakörüket és valóban hasznos segítőfőrsai a kormányzatnak és a gazdaközönségnek abban, hogy a mezőgazda-

MINDEN HANGSZERT
legjobb minőségben és a legolcsóbban vásárolható a hírneves **Reményi Mihály** hangszerelepen. Budapest, VI/16, Király-utca 58-60. Kérje 51. sz. díjmentes árjegyzékemet.

ság jelenlegi háborús erőfeszítései minél nagyobb eredményekkel járnak, egyben pedig megalapozzák azt a jobb jövőt, amelyet a mezőgazdaságfejlesztő törvény életbe lépését jelent.

Katonai szolgálatot teljesítő mezőgazdasági munkavállalók öregségi biztosítása

A különböző biztosítási ágakban ma különösen időszerű kérdés a katonai szolgálatot teljesítő munkavállalók biztosítási ügyei. Feltétlenül méltányos és igazságos dolog, hogy az, aki fegyverrel védi hazáját, ezen idő alatt a biztosítás szempontjából se kerüljön hátrányosabb helyzetbe, mint azok, akik itthon vannak. A törvény előrelátó volt és ezt az esetet is szabályozza.

Azok a mezőgazdasági munkavállalók ugyanis, akik két hónapnál hosszabb ideig teljesítettek katonai parancsnokságtól erről bizonyítványt és ezt év végén csatolják az OMBI-könyv megfelelő bélyeglapjához.

a községi előjáróság a bélyeglapokkal együtt fogja ezeket a katonai igazolásukat az OMBI-hoz felterjeszteni.

Az ily módon igazolt katonai szolgálat úgy számít, mintha az illető ezt az időt érvényes biztosításban töltötte volna el. Még egy méltányos körülmény-

ről kell megemlékeznünk, még pedig azokról a munkavállalókról, akik mint kereséktevő betegek az egész évet munkaviszony nélkül töltötték el. Ezt a körülményt a községi, városi, vagy körorvossal igazoltatni kell és az orvosi bizonyítványt az OMBI-könyv megfelelő bélyeglapjához csatolva fogja a községi előjáróság az OMBI-hoz felterjeszteni. Az orvosnak a bizonyítványt díjmentesen kell kiállítania. A kereséktevelenségről szóló bizonyítványt, mint rendezint minden beadványt az OMBI-hoz belfeladni.

Az ily módon igazolt év is beleszámít a várakozási időbe éppúgy, mint a rendes bélyegleróvas által szerzett év.

Az említett két kedvezményre mindenki nagy gondot fordítson a saját érdekében, mert ha pillanatnyilag nem is veszi észre hátrányát hanyagságának, majd később rábotolva fog nehezeze esni, hogy rápótolja a várakozási időhöz a hiányzó hónapokat, vagy éveket, ha pedig erre nem lenne szükség, kevesebb járadékot fog kapni, mint a másik, de gondos munkatárs.

Egyszerűsítették a zsidó haszonbérletek felmondását

A Budapesti Közlöny január 10-iki száma közölte a 140/1943. M. E. számú kormányrendeletet a zsidók mező- és erdőgazdasági ingatlanairól szóló 1942. XV. törvényeiknek a zsidók által haszonbérlet ingatlanok visszabocsátásával és az ingóságok átvételével kapcsolatos egyes rendelkezések tárgyában.

A rendelet értelmében abban az esetben,

ha a nemzsidó ingatlanulajdonos a zsidó haszonbérletnek felmondott s a felmondás alapján per indult, a bíróság seronkivül jár el és az átadás kérdésében a haszonbérbeadó kérelmére részítélettel határoz. A bíróság

a haszonbérbeadó kérelmére ítéletét előzetesen végrehajthatónak nyilvánítja,

azonban az átadást biztosítékadástól teheti függővé. A biztosíték kérdésében szakértőt meghallgatni nem kell s a biztosíték nem lehet nagyobb, mint a haszonbérbeadó ingóságai értékének egyharmada, tehát az az összeg, amit az átvételkor a törvény értelmében per nélkül is fizetni kell.

Kimondja a rendelet azt is, hogy ha az átengedésre kötelezés alapján ingóságokat vettek át, az ingóságokra további végrehajtási cselekményt sem bírói úton, sem közadók módjára foganatosítani nem lehet.

Ilyen esetben a megszerzett jogok azonban az ingóságokért járó térítést terhelik.

A rendelet intézkedései egyfelől lehetővé teszik, hogy a keresztyén haszonbérbeadók ingatlanait a gazdálkodás folytatása céljából per esetében is mielőbb átvehessék, másrészt biztosítják, hogy az állam által átvett ingatlanokon a gazdálkodás folytatását az elő és holt gazdasági felszerelésre vezetett végrehajtással akadályozni ne lehessen.

GAZDATUDOMÁNY

A zöldséges kert trágyázása

A zöldséges kertbe sok trágya kell, mert a bőséges és buja növekvő növények igen sok tápsót kivesznek a talajból. De tudja minden gyakorlati gazda, hogy évente a kertnek csak bizonyos részét kell megtrágyázni, mert nem minden zöldségfajta kívánja meg a friss trágyázást, sőt egyesek ezt el sem tűrik. Ha tehát három, körülbelül egyenlő részre osztjuk veteményes kertünket, közülük csak az egyiket kell az első évben megtrágyázni, a második részre a következő, a harmadik részre a harmadik évben kerülhet a sor. Figyelembe véve azonban azt a körülményt, hogy egyrészt a zöldségfélék meglehetősen sok tápanyagot vonnak el a talajból, másrészt, hogy az állandó öntözés sok növényi tápsót ki is lúgoz, végül, hogy egyazon évben két-három termést is veszünk le egy-egy kertterületről, — a trágyázásnak bőségesebbnek és alapsabbnak kell lenni, mint ahogy ezt a szántóföldön végeznék szoktuk. Érett trágyából négyzetméterenként legalább 20–30 kg nyitit terítünk szét. Más mértek szerint legalább 6–8 cm vastag réteget, ami annyit jelent, hogy 1 köbméterből csupán 16 négyzetméternyi területet trágyázhatunk be. Példéret trágyából súlyban ugyanennyit, de vastagabb réteget terítünk el. Érett komposztból annak minőségéhez mérten 4–6 cm-es réteget.

A frissen trágyázott konyhakerti földbe elsősorban káposztaféléket kell ültetni, még pedig fejeskáposztát, virágkelt, zellert. A trágyázás után a második évben jöhet a kalaráb, sárgarépa, hagyma, a harmadik évben a borsó- és babfélék.

Gyümölcsösök felújítása

Ha gyümölcsösünknek nem minden példányá öregedett ki, hanem csak néhány helyébe kell fiatal fát ültetni, akkor a régi fa gyökerezését minél fokozottabban ássuk ki, szedjük ki, tehát a gödört lehetőleg szélesen alakítsuk. Amennyiben a gyökereken fehéres fonalas foltokat találunk, ezt vizsgáltsunk meg a Növényegészségügyi Intézetben (Budapest, Hermann Ottó-út 15). A vizsgálati eredmény közléséig ne ültessünk oda fát. Fontos, hogy a szélesen kiasott gödör földjét onnan elvigyük s a fiatal fa gyökere köré friss, a környékről odahúzott talaj kerüljön, mely még nincs kiéve, hanem telve van növényi tápanyagokkal.

Ajánlatos másnemű gyümölcsfát ültetni, mint az előző volt.

Ha gyümölcsösünkben már az összes fák kiöregedtek, akkor se szedjük ki a fákat egyszerre, hanem fokozatosan. Az új fiatal fákat ne az öregek helyére, hanem ezek sorközébe ültessük el, hogy a fiatalok ne az öregek kiált falajába jussanak. A pusztuló fák közül előbb a legtehezségeket szedjük ki s így fokozatosan a többi is: néhány év alatt így az öreg fák mind kiszáradnak és helyükben, azaz sorközéikben ott áll a néhány éves telepítés. Ha valamelyik fajtavál különösen meg voltunk elégedve, akkor még idejében gondoskodjunk arról, hogy ez a fajta ki ne vesszen, vagyis szerezzünk rá! Nem mindegy az, hogy egy igen kiváló és bőtermő félése helyett ugyanazon fajta oltyványát szerezzük be, mert ugyanazon fajta válfajai közt is van eltérés.

A gyümölcsfákat jól válasszuk meg. Azt érdemes ültetni, amelyik a vidéken fagyállatlannal fejlődik és bőven terem.

Egy-egy gyümölcsfajta közül ne sok fajtát, hanem a legmegfelelőbb kevés fajtát ültessünk; mégis

teni azért, hogy a gyümölcs virágzatának beporzódása minél tökéletesebb legyen.

Ne ültessünk sűrűn. A régi telepítések legnagyobb hibája a sűrű ültetés. Inkább legyen ritka a faállás és köztes természetűek használjuk ki addig talaját, míg a fa koronája nem lesz terebélyes.

Málnatermesztés nagyban

A málna (himbeer) a legkeresettebb gyümölcsök egyike. Nincs az a mennyiség, melyet a konzervgyárak és a cukrász-üzemek meg ne vennének. Jövedelmező termelés szinte teljesen biztos, mert nincsen növényi ellensége és nincsenek igényei. A talaj lehet homokos, agyagos, vagy más természetű, fő csak az, hogy egy kis csit nyirkos legyen. A talajjavítást nagyon meghálálja.

Ültethető egymagában vagy

fiatal gyümölcsösben köztes növénynek. Az utóbbi esetben nem szabad felejtetni, hogy dús hajszálgyökérzetével a talaj felszínét teljesen behálózza, miért is a fasoroktól legalább 2 m távolságra kell ültetni. A málnasorokat egymástól 1,5 m-re kell ültetni. A soroknak sodronyos ültetése, bár költségesebb, mégis igen gazdaságos, mert alatta a talaj kitűnően művelhető és szedése is jóval könnyebb. Trágyázására úgy az istállótrágyát, mint az utcaszemetet vagy a fűrészpórral vagy falommal felitatott fekáliát is felhasználhatjuk. Tövenként csak 3–4 legerősebb sarjzat szabad meghagyni, a többit már fiatal korában el kell távolítani a gyökerekről. A letermett vesszőket már zöld állapotban is levághatjuk. Összel azonban okvetlenül törjük ki és égessük el őket. Legjobbban díesérik fajtái közül a Lloyd George-ot.

A tavaszi vetésterület 90 százalékát felszántották

A földművelésügyi minisztérium vetésjelentése

A földművelésügyi minisztérium január 9-én nyilvánosságra hozott mezőgazdasági helyzetjelentése megalapítja, hogy az utolsó négyhetes időszak nagyobb részében enyhe időjárás uralkodott, ami a növénytermesztést általában kedvező befolyást gyakorolt.

Az őszi mélyszántást Erdély és Kárpátalja egyes vidékei kivételével úgyszólván mindenütt december 25-ig el tudták végezni. Ezen az őszön gazdáink soha nem tapasztalt mértékben szántottak tavaszra alá. Az ország déli részein még január elején is tudtak szántani, aminek következtében

a tavasszal bevetésre kerülő szántóterületnek 90 százalékát felszántották.

A szántáson kívül végezhető volt a lucernások, lóherések, rétek és legelők fogsalása, sőt egyes helyeken, ahol novemberben a fagyok miatt nem lehetett vetni, vagy ahol addig az új beszalagáltási rendeletnek meg nem felelő mezőgazdasági területeket vetettek csak el, még december 10-ike és 20-ika között is vetettek búzát és őröset.

A vetési és talajművelési munkákon kívül belső munkák, a gyümölcsösök ápolása és hervoyzás, szőlőtakarás, árokásás és tisztítás, utak javítása és karbantartás, valamint favázás és fajnvarozás voltak a fontosabb gazdasági munkák.

Az őszi vetések közül a repcék és bíborherék

elégge megerősödtek, de sokhelyütt ritkák. Néhál ritkák és egyenletlen a szeptemberi

búzák és rozsok

is, valamint az

őszi árpa.

de eléggé megerősödtek, sőt

néhál annyira erősek az őszi árpa, hogy legeltetésük vált szükségessé.

Az októberi búzák és rozsok általában jók, a legideálisabb állapotban kerültek a hótakaró alá. A szeptemberi vetések is szépen keltek, erős fagyot hótakaró nélkül nem kaptak, így megfelelő állapotban kerültek hótakaró alá, ahol most már teletűsük biztosíva van. Minden remény meglehet a decemberi vetések kikelésére.

A Tiszántúli és a Felvidék, valamint Erdély egyes részein a mezei pecék kárt okozott a búzában. Ezekben a helyeken néhol tavaszi bizáival kell pótolni az elpusztult vetést.

Az őszi kenyérgabona-vetések állása — mindent egybevetve — országszerte általában jó.

A tabarmánykészletek szűköse. A szalás- és ballaszt-takarmány normális, kivitavazás esetén szűkösen elegendő lesz. Az állattalomány egészségi állapota ürhető.

ver még a szekerények fenekén, ládáiban nagymennyiségű hulladékanyag, amit semmire sem lehet felhasználni s nem adja ki kezéből a háziasszony, mert azt tartja, hogy ha másnak nem, fölt-nak, vagy mosogatórongyának biztosan jó. Nem gondolják meg, hogy ha rövidlátó mesterkedésük folytán megakad a textíliagyártás, abból az egész országnak, de nekik maguknak is igen nagy kár lesz, mert végül aztán alsó- és felsőruhából egyaránt kifogynak.

Az eddigi rongynapok tapasztalataiból örömmel állapíthatjuk meg, hogy

a falvakon és vidéki kisvárosokban összegyűjtött textíliahulladék a lélekszámhoz viszonyítva sokkal több, mint a nagyobb városokban, vagy akár a fővárosban.

Örömmel állapítjuk ezt meg azért, mert azt látjuk belőle, hogy

a falusi asszonyok gondos lelkiismeretességgel teszik magukéba a köz érdekében adott felhívásokat. Megértették az idők szavát, hogy most az egyéni érdekeket alá kell vetni a közösség érdekében, mert a maga helyén a legkisebb áldozat is erősíti a nemzetet s a legkisebb közöny is jövetelelőten károkat okoz.

Kánya Terézia.

Birsalma eltévese. (Válasz ösv. L. J. né (Ada) levelére.) Cukor hiányában a birsalmát legjobban eelben eltenni. A hámozott, mosott, szellett gyümölcsöt gyöngyben ecetes vagy citromsavas vízben előfőzzük, míg nuhan rugalmas lesz. A levét boreccel keverve felfőzzük és a gyümölcs másnapig ebben áll. A levét másnap addig főzzük, míg piros lesz és a gyümölcsöt elfelű, akkor üvegebe rakjuk és gőzöljük.

Az új budapesti kórházi ápolási díjak

Január 1-én a főváros kórházaiában új ápolási díjak léptek életbe. A közös kórházok ápolási költségét napi 7,50 pengőre emelték.

A különszobai ápolási díjak újított kezdve a következők: egyágyas különszobában a napi ápolási díj 15, kétágyasban 11 pengő, háromágyasban 10 pengő. A betegkísérők a következő díjakat fizetik: egy éven aluli gyermek kísérője, vagy az ápolásra szoruló anya egy éven aluli gyermekkel a különszobai ápolási díj 25 százalékát, 10 éven aluli gyermek kísérője a különszobai ápolási díj 75 százalékát fizeti. A Rókus-kórházban a fűrészbizás különszobákban az ápolási díj 20–22 pengő, a fülbetegosztályon 20 pengő, a háromágyas különszobában 14 pengő, a kétágyas különszobában pedig 15 pengő naponta. A Rókus-kórház különszobáiban a betegkísérők 8, illetve 10 pengőt fizetnek. A Szent István-kórház sebészeti osztályán az egyágyas különszobában a napi ápolási díj 17, a kétágyas különszobában 15, egyes osztályokon pedig 12–14 pengő. A Szent János-kórház theosztályán a fűrészbizás kétágyas különszobában a napi ápolási díj 15 pengő.

A háziasszony szerepe a közellátásban

A falu több rongyot ad, mint a város

A másfél év óta folyó rongygyűjtés eredményeképpen

10 és fél millió kilogramm hulladékot adott át a gyűjtőszervezet gyáripari feldolgozás céljaira.

Egy évre átszámítva, ez szemlényként 75 dekagrammot jelent.

ami bizony meglehetősen kevés, mert más országokban a leadott hulladék ennek kétszeresét, sőt háromszorosát is meghaladja. Ennek oka főleg a háziasszonyok meg nem értő közönyében kereshető, mert igen sokan még mindig nem látták be, hogy a rongyra a háborús textíliagyártásban milyen nagy szükség van. Sok helyen he-

Zelenski „MÁTYÁS“-ZUZÓ

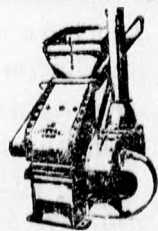
LEGMODERNEBB EGYETEMES ÖRLŐ, SZÁRTÉPŐ- ÉS SILÓTÖLTŐ GÉPEK

Üzemkőben cserélhető szitákkal és metszőkősekkel. Alacsony fordulatszám.

EGYEB GYÁRIMÁNYAINK:

Teherantóptokocsik, kombináltkerekű „Zelenki” vas- jaktokocsik, öntözőkocsik, golyós-csapágyas Julián” acélkerekek, tengelyek, hegesztett szerkezetek, tüzeléscsodátorgonák, légólmait felszerelések

Gróf Zelenski Róbert Gépgyár Kft. Pestszerényház, Mikszáth-u. 18. Telefon: 117-212, 317-569

**tangóharmonika
a hódító hangszer**

MARNITZ
zenei központól
BUDAPEST

VIII., József körút 37

Fiókok: Szolnok, Kossuth-tér 1.
Lerakat: Gyöngyös, Kossuth u. 3.
Mohács, Szt. István-u. 49.
Szeged, Széchenyi-tér 2.
Képes árjegyzék és ismertetők ingyen!

Uj titkostonácsosok. A Honvédségi Közlöny legújabb száma közli, hogy a kormányzó vitéz nemes dési *Bajnóczy és Deceleva* vezéréredekelt a haza és a honvédség szolgálatában szerzett kiváló érdemeik elismerésül *magyar királyi titkostonácsosi* méltóságra emelte.

A Führer üdvözölte Elena olasz királynét és császárnét. A Führer főhadiszállásáról jelentik, hogy a Führer Elena olasz királyné és császárné öfelségének 70-ik születésnapja alkalmából január 8-án szívélyoshangú táviratban fejezte ki jókívánásait.

Romanelli ezredes kiténtetése. A kormányzó Romanelli Guido ezredesnek a *Magyar Erdemrend* nyakkeresztjét adományozta. A kiténtetést *Kállay* Miklós miniszterelnök személyesen nyújtotta át január 5-én a külügyminisztériumban.

Albrecht kir. herceg adományai. Albrecht kir. herceg a Főméltóság Asszonyoknak a hadbavonultk hozzátartozói támogatása céljából megindított segélyakciójára 2000 pengőt adományozott.

A magyar sajtó a hadbavonultk hozzátartozóiért. Az *Országos Magyar Sajtókamara* igazgatóválasztmánya január 12-én tartott ülésén egyhangúlag elhatározta, hogy az *újságírói főosztály* és a *kiadói főosztály* részéről ezer-ezer pengőt, összesen *kettőezer pengőt* ad a hadbavonultk hozzátartozóinak megsegítésére indított akció céljára. Egyhangúlag elhatározták azt is, hogy megfestetik a hősi halált halt kormányzóhelyettes arcképét.

55.000 pengő államsegélyt engedélyezett a földművelésügyi miniszter a Bácskossuthfalva, Börcs, Csantavér, Doroszló, Szilágyi, Temerin és Horthyvára községekben létesítendő tejszövetkezeti üzemek építésére és berendezésére.

Meghalt a legöregebb magyar tengerész. A napokban halt meg 83 éves korában *Pallesz* András volt haditengerész, aki a monarchia haderejének legöregebb tagja volt. *Pallesz* szolgált a „Viribus Unitis”-en és a *Novarân* is, abban az időben, amikor a Főméltóság Úr még kadett volt. A Kormányzó Úr hajdani öreg tengerészenek magánpénztárából havi egykedjait folyósított.

Háromezer kilométeres autót építendő tervezik. Vitéz Vásárhelyi Boldizsár kereskedelemügyi minisztériumi műszaki főtanácsos most megjelent tanulmánya szerint öt főútvonal autótúttá való megépítését tervezik. Ezek a 156 km-s Budapest—Kisbör—Hegyveshalom; a 95 km-es Budapest—Vác—Losonc—Országhátar; a Budapest—Debrecen—Szatmárnémeti—Kolozsvár—Országhátar útvonal, amely 962 km hosszú lesz. Ehből 268 km-es esztlakozót vezet majd Lemberg felé, 157 km hosszú út Kőrösmező irányában épül a határig, végül 190 km-es autótút köti össze Dést Borszéken át a tálgyösi szarossal. A negyedik főútvonal 242 km-es lesz és Újvidékre, az ötödik 250 km hosszúságban Nagykanizsára vezet. A felsoroltakon kívül még több átmenő útvonal is épül. A fiz. év alatt építendő, 3000 km-es út megépítése, az autótút szélességétől függően 1737—2895 millió pengőbe fog kerülni.

235 mázsa tizifát ajándékozott Hajdúböszörmény rászoruló szegényeknek a város testvérközsége, Trebusaféjerpatak. Hajdúböszörmény viszon a testvérközség szegénysorsú lakosai részére három mázsa zsirnakvaló árárt, 980 pengőt ajándékozott.

Bár ismételt ismertettük a m. kir. földművelésügyi miniszternek a termelési jutalomról szóló, nagyjelentőségű rendeletét, mégis újból közöljük olvasóinkkal az akcióval kapcsolatos legfontosabb tudnivalókat.

Aki termelési jutalom kifizetéséért folyamodik, az ezen igényével közvetlenül a községi előjáróságok (polgármesteri hivatalhoz) forduljon, ahol bejelentőlapot kap.

A bejelentőlapot *mindenkinél pontosan és lelkiismeretesen kell kitölteni és vissza kell adni a községi előjáróságnak* (polgármesteri hivatalnak), amely azokat összegyűjti és a rendeletben előírtak szerint annakidején az illetékes kamarához továbbítja.

Felhívjuk a gazdalközönség figyelmét, hogy

őszi szántásért termelési jutalomban csak az részesülhet, aki 1942. évi december hó 31. napjáig legalább 15 cm mélyen elvégezte az őszi szántást, feltéve, hogy az 1942. évi őszi vetésterülete nem kisebb az előző évi őszi vetésterületénél.

Futóhomokon gazdálkodó őszi

szántásért jutalomban nem részesülhet.

A futóhomok talajon gazdálkodó birtokos pillangós-virágú zöldtrágyanövény, valamint pillangósvirágú takarmánynövény természetéért részesülhet katasztrális holdanként 10 pengő termelési jutalomban,

feltéve, hogy az említett zöldtrágya, vagy takarmánynövény 1942. augusztus hó 15. napjától 1943. évi május hó 15. napjáig elvetette és 1942. évi őszi vetésterületre az előző évi vetésterületnél nem kisebb.

A rendelet kimondja, hogy termelési jutalomban részesül még az a birtokos is, aki 1942. év őzén nagyobb területet vet be kenyérgabonával, mint amit 1941. év őzén bevetett.

A többlet terület kat. holdja után ez a gazda is 10 pengő jutalomban részesül. Aki a bejelentés iven a volóságnak meg nem felelő adatokat tüntet fel, 15 napig terjedhető elzárással büntetendő.

Az igényléseket 1943. január 31. napjáig kell bejelenteni.

Megtetted-e TE is kötelességedet a hazáért, enyhítetted-e azoknak a bánatát és gondját, akik hozzátartozójukat, a tyjúkat, fiaikat, testvéreiket, családjuk támaszát és reménységét, vagy pedig egyetlen kényérkeresőjüket vesztették el a becület mezején?...

Leleplezték Horthy István arcképét a nizzai magyar-francia művészkörben. A Nizzában működő „Délfraanciaországi Magyar-Francia Művészkör” sikerült újévi ünnepség keretét között leleplezte a hősi halált halt vitéz Horthy István arcképét, amelyet vitéz Döcs Zoltán festőművész, a kör elnöke festett meg. Az újévi ünnepségen, amely a művészkör helyiségében, a komoly idővel összhangban álló művészi műsor keretében zajlott le, jelen volt Délfraanciaországról minden számottevő magyarja, valamint sok meghívott francia vendég.

Szombathely város alapítása 1900. évfordulójának megünneplésére készül. Az ünnepség előkészítésére Mészáros Hugó dr. polgármester elnökölte alatt külön bizottság alakult. Elhatározták, hogy Szombathely történelmét az óskortól kezdve megírják és felhívással fordulnak a különféle magyar tudományos társaságokhoz, hogy a jubileumi évben Szombathelyen tartásának vándorgyűléseket.

Kigyóhús a franciák étlapján. Egy francia orvos megállapította, hogy a kigyóhús ehető, sőt igen tápláló. Egyik előkelő párisi étterem máris kísérletet tett a kigyóhússal és étlapján siklóporból-tet kínál vendégeinek.

A Munkács elleni esch ortvámadás évfordulója. A Munkács elleni esch ortvámadás negyedik évfordulójáról Vízkereszt napján emlékezett meg a város társadama. A honvédség képviselőjének jelenlétében a Latorca hídfőjén elhelyezett emléktábla előtt rendeztek ünnepséget, amely a Himnusz hangjaival ért véget.

Nagykörös tavaly 4000 vagon idénycikket termelt

Nagykörös javadalmi hivatala összeállította a város 1942. évi zöldség-, főzélék- és gyümölcs-termésének mérlegét. Eszerint ezekből a cikkek közül 294.311 mázsa, salátából 5 millió fej volt a piaci felhozatal. Belföldre vasúton, teherautókon és lova-koocsikon 1705 vagon, külföldre 1035 vagon friss árut szállítottak el a piacon. A konzervgyárak 1000 vagon paradicsomot vásároltak, a szarítóküzemek 250 vagon zöldség- és főzélékfélét dolgoztak fel. Utóbbiakkal együtt

Nagykörös 1942. évi zöldség-, főzélék- és gyümölcste-melése meghaladja a 4000 vagon-t.

Vásárlási visszatérítésből — szeretetadomány. Megszívlelésre méltó elhatározással adtak kifejezést a sáti szövetkezet tagjai honvédek iránti megbeszülésüknek és szeretetüknek. Elhatározták, hogy a szövetkezetől kapott egész évi vásárlási visszatérítést a község fronton harcoló katonáinak megajándékozására fordítják. Szándékukat közölték a Hangya-központtal, amely kívánságuknak megfelelően már el is küldte a megadott címek szerint mindegyik sáti honvéd részére a legmegfelelőbbnek tartott ajándékokat, egy-egy thermo kalor-hasmelegítőt, egy fűtő párnával és két póttöltéssel, valamint melegbuzót, hazulról származó kísérőlevelekkel. A sáti szövetkezet tagjai méltóan jutatták kifejezésre azt a szeretetet, amelyet a hazai arcvonal érez távol Oroszországban küzdő harcosaink iránt.

Kivégzés. Január hó 11-én végződik ki Budapestben Gerzely János 31 éves alkalmi munkást, aki néhány héttel ezelőtt az elsőbűntetés alatt Rákosszentmihályon több világot kifosztott.

A statisztika, a modern élet legátfogóbb és legérdekesebb tudománya, a maga bravurosan gyors eszközeivel máris feldolgozza azokat az adatokat, amelyek a karácsonyi nagy üzleti forgalom idején egyes üzletágak képviselőinél gyűjtött, hogy megállapítsa, milyen irányban fejlődött legtovább a közönség érdeklődése és melyek azok a cikkek, amelyek a karácsonyi vásár csillagai voltak. A statisztikai adatok feldolgozásánál az az érdekes megállapítás derült ki, hogy a karácsonyi piac legkeresettebb árucikke 83 indexszámmal a tangóharmonika volt, amelyből például a Marnitz zenei központ valóságos rakétával adott el. A statisztika bizonyította egy réci tényt öröklét meg most már a tudomány tévedhetetlen és cáfolhatatlan erejével, tudnivalik azt, hogy a tangóharmonika elterjedtsége lassanként maga alá gyűri az őszes hangszerek népszerűségét.

Módosították a tej és tejtermékek átvételi árát

Nagykörűsön általánossá teszik a „Szébb jövőt” közönséget. A nagykorú Nép- és Családvédelmi nagybizottság és a bajtársi szolgálat vezetősége gyűlést tartott, melyen elhatározták, hogy az összes nagykorú közép- és elemiskolák tanulóinak kötelezővé teszik a „Szébb jövőt” és „Adjon Isten” közönséget. A társadalmi egyesületek útján felkérlik a lakosságot is, hogy a felöltök is ezt az üdvözlést használják.

Közzététel: Körzeti szappanfőzők felállítását rendelték el

Egyrészt a szappanellátás megkönnyítése, másrészt a háztartásokban összegyűlt és szappanlőzésre alkalmas anyagok hasznosítása céljából

a Közellátásügyi Miniszter minden törvényhatóság területén elrendelte, hogy lehetőleg a járási székhelyeken körzeti szappanfőzők állítsanak fel.

A törvényhatóságok kötelesek a közzételt szövegeket bevonása után a megye területén telepengedéllyel és iparjogvisítvánnyal bíró szappanfőző mesterekkel olyan megegyezést létesíteni, hogy az iparosok a közületi szerv útján a rendelkezésükre bocsátott zsíradékok szappanná feldolgozzák. A szappanfőzéshez szükséges nyersanyagot a hatóság vagy megbízott szövetkezet gyűjt össze és minden egy kilogramm szappanfőzésre alkalmas zsíradékért egy kilogramm egységes mosószappant ad.

A kijelölt vállalkozó a begyűjtött zsíradékból rendszerint kétszer annyi mosószappant tud előállítani, mint amennyit eszerbe kapott. Tehát kb. ugyanannyi mennyiségű mosószappant marad vissza, mint amit eszereppen kaptak. Az így rendelkezésre álló szappanmennyiséget a szappan szempontjából ellátatlan és legfőbb nélkülözö közőség részére bocsátják maximális áron, vagy pedig, ha a helyi jótékony-sági szervek anyagi ereje megengedi, akár ingyen is. *Itt természetesen elsősorban a sokgyermekes mezőgazdasági munkáscsaládokról kell gondoskodni.*

Gyapjú

A közellátásügyi miniszter rendelkezést adott ki, amely megállapítja az 1943. évi nyírású birka- és báránygyapjú árát, valamint a beszállított gyapjútöbblét után fizetendő nyírású-árkiegészítést és termelési jutalmat. A három, illetve öt osztályba sorolt gyapjú-alapárak a következők: legfinomabb posztógyapjú 5,27, 4,67, 4,21, finom posztógyapjú 4,27, 3,95, 3,60, finom szövetgyapjú 5,17, 4,83, 4,50, 4,20, 3,90, közpfinom szövetgyapjú 4,70, 4,40, 4,13, 3,83, 3,53, durva szövetgyapjú 4,16, 3,90, 3,63, 3,37, 3,13, finom fészkelhető szövetgyapjú 6,31, 5,92, 5,55, 5,18, 4,78, Középfinom 5,92, 5,56, 5,19, 4,82, 4,49, durva 5,58, 5,24, 4,88, 4,55, 4,21, Finom fésűgyapjú 6,93, 6,50, 6,10, 5,70, 5,30, keresztzett fésűgyapjú 6,14, 5,78, 5,41, 5,03, 4,64, cigájagyapjú 5,90, 5,57, 5,23, 4,90, 4,60, rackagyapjú fehér 4,39, 3,92, 3,45, színes 3,60, 3,22, 2,85, A merinó báránygyapjú ára 4,65—2,82 között mozog minőségek szerint, a keresztzett báránygyapjú 3,68—2,78, a cigája báránygyapjú 4,43—3,45, a racka báránygyapjú pedig 3,29—2,14 között alakul minőségek szerint. A megállapított gyapjúárakon felül a többlet beszállításáért kilónként 30, illetve 32 fillér nyírású-árkiegészítést kapnak a termelők és a megállapított esetekben kilónként 2 pengő, illetve 1 pengő 30 fillér termelési jutalmat.

Nyúlbor

A közellátásügyi miniszter újabb megállapította a belföldi eredetű mezei és házi nyersnyúlbor legnagyobb ipari árát, valamint a nyersnyúlborok forgalmahozatalával foglalkozó, kereskedők által felszámítható legnagyobb bruttó-beszámot. A rendelet a Budapesti Közlöny január 13-iki számában jelent meg.

A közellátási miniszter rendelkezést adott ki, amelyben szabályozta a közellátás céljaira kötelezően beszállított tej és tejtermékek átvételi árát. A rendelet értelmében

a legalább 3,5 százalék zsírtartalmú teljes tejért a kis tejgyűjtő és tejfelfőző iparengedéllyel rendelkező tejiparosok literenként 30 fillérnél kevesebbet nem fizethetnek.

A fővárosban és környékén ez az összeg 34—40 fillér. Tejárúsító és tejtermékkárosító engedéllyel rendelkező viszonteladó, amennyiben telephelyére vonatkozóan más viszonteladói adat a minisztérium nem állapított meg, falvakban 32, megyei városokban 36, törvényhatósági jogú városokban 38 fillért köteles literenként fizetni.

A rendelet értelmében legalább 16 százalék zsírtartalmú tejfelelter literenként 1,23 pengő kell fizetni.

Tejtermékekért tekintet nélkül arra, hogy az átvevőnek milyen iparengedélye van, a következő árak fizetendők:

A legalább 80 százalék zsír és legfeljebb 18 százalék vizet tartalmazó pasztörözöttlen vajért

Fel kell jelenteni a textilcikkék drágítót

A Vasárnap ezévi első számában közöltük már a textilárak jelenleg érvényben lévő ariat és a Közellátási Hivatal ma felhívását, hogy az árüllepéseket a közönség azonnal jelentse be. Az árakat és a felhívást az alábbiakban ismét közöljük, hogy a gazdaközönségnek a lelkiismeretellenes árdragítókkal szemben való fellépését megkönnyítsük.

Az árak a következők:

Gyapjuszövet:	
<i>Belföldi</i>	<i>Külföldi</i>
30.— P Sportszövet	50.— P
40.— P Kamgarn	70.— P
	Átmeneti
50.— P kabát szövet	80.— P
60.— P Télikabát szövet	100.— P
Pamut:	
7.— P Lepedővászon	20.— P

Továbbra is érvényesek az eddigi mezőgazdasági munkabérek

A Budapesti Közlöny január 9-iki számában miniszterleluki rendelet jelent meg, amely kimondja, hogy

azok a mezőgazdasági leg-alacsonyabb, illetőleg legmagasabb munkabérek, amelyek 1942-ben irányszóok voltak, mindaddig érvényben maradnak, míg a vármegyék, illetőleg a városi munkabérmegállapító bizottság által ezután hozandó határozat érvénybe nem lép.

Vásárok jegyzéke

Rövidítés: o. = országos vásár, h. = havivásár, ok. = országos kirakóvásár, hák. = havi állat- és kirakóvásár, oák. = országos állat- és kirakóvásár, oák. = országos állatvásár, ha. = havi állatvásár, hk. = havi kirakóvásár, áll. = állatok, se. = sertés, szm. = szarvasmarha, felh. = felhajtás.

Január 17., vasárnap: Győr o. lovásár. — Január 18., hétfő: Debrecen o. ló- és marhavásár, Devescer oák., Egyek oák., Győr oák., Jászdozsa oák., Ócsa oák., Orkeny oák., Ráckeve oák., Rétasd oák., Salgotarján oák., Szendrő oák., Tatabánya lk., Turje oák., Verpelét oák. — Január 19., kedd: Cseztreg oák., Debrecen o. ló- és marhavásár, ipari és kereskedelmi kirakó-

6,50, pasztörözött vajért 6,90 pengő, de ha az átvevőzem-állami ellenőrzőjege használata-ra jogosult, illetve, ha ellenőrzés alatt áll, a pasztörözetlen vajért 7, a pasztörözött vajért 7,40 pengő köteles kg-kint fizetni az átvevő. A sovány tehénturó átvételi ára, ha a közellátásügyi miniszter az átvevő helyére vonatkozóan magasabb tejárat nem állapított meg, a falvakban 80, a megyei városokban 95 fillér, a törvényhatósági jogú városokban 1,05 pengő. A zsirosabb tehénturó átvételi ára a falvakban 1, a megyei városokban 1,15, a törvényhatósági jogú városokban 1,25 pengő kg-kint. Az elsőrendű tehéngomolyáért 2,40, a sovány tehéngomolyáért 1,10, a trappista jellegű egységes felkővér sajtért kg-kint 3,50 pengő kell fizetni.

Külön feltünteti a rendelet, hogy az állami ellenőrzőjege használata-ra nem jogosult, illetve ellenőrzés alatt nem álló tejiparosok által a feldolgozás helyén nem értékesített tejtermékekért az állami ellenőrzőjege használata-ra jogosult, illetve ellenőrzött tejiparosok telephelyükre szállítva, milyen áron kötelesek átvenni.

4.— P Sifon	8,50 P
5,50 P Flanel	9.— P
5.— P Karton	—
3,50 P Inlet	11,70 P
4.— P Kanavász	—

Műselyem:

4,50 P Crepe de Chine	—
6.— P Crepe Satin	—
4,50 P Crepe Georgette	—
5,50 P Ujjabélés	—

A Közellátási Hivatal felhívja a vásárlóközönség figyelmét arra, hogy az egyes kereskedők által a fentiekben megadott árakat meghaladó felszámításokat a vételőrl kapott jegyzék és kis darab minta esetében mellett jelentsek be (Budapest 62. Postafiók 545.).

A borítékon „Textilár ellenőrzés” jelzést kell alkalmazni.

Németországban rendbehozzák a légítamadásokkal szétrombolt templomokat. A légítamadások következtében elpusztult német templomok és kaplnok helyreállítására a községi hatóságok pénzügyi támogatást nyújtanak. Zsenkivül sok esetben jelentékeny pénzösszegeket fordítanak az egyház tulajdonában levő épületek fenntartására és rendbehozatalára. Így különösen Köln, München, Trier, Aachen és Bamberg többszáz ezer márkát fordítottak e városok templomépületeinek rendbehozatalára.

RÁDIO

Rendszerez hétköznapi műsor-számok:

5.40: „Zen az otthon”. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat. 6.40: Elbeszét, torna. 7: Hírek, reggeli zene. 10: Hírek. 10.15: Hanglémezek. 11.10: Vízjelzőszolgálat. 11.15: Hanglémezek. 11.40: Előadás. 12: Harangszó, fohász, Himnusz. 12.40: Hírek. 13.20: Időjelzés, vízállásjelentés. 13.30: „Hónvédeink üzenek”. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat. 14.30: Hírek. 14.45: Műsorismertetés. 15: Piaci árak. 16.20: Időjelzés, hírszolgálat. 16.45: Időjelzés, hírek. 18.50: Hírek. 21.40: Hírek. 23.45: Hírek.

Hétfőn, január 18-án:

12.10 óraok: Katonazenekar. 14 óraok: Táncezenekar. 15.20 óraok: Szórakoztató zene. 15.50 óraok: Folyóvász. 17 óraok: Folyóvász. 17.10 óraok: Közvetítés. 17.40 óraok: Művészet. 18.40 óraok: Előadás. 19.05 óraok: Az operaházi zenekar. 20 óraok: Közvetítés. 20.20 óraok: Könyvki zene. Könyvki percek. 22.10 óraok: Magyar nóták.

Kedden, január 19-én:

12.10 óraok: Szalonzenekar. 14 óraok: Cigányzenekar. 15.20 óraok: Rádiózenekar. 15.50 óraok: Gyermekeklátás. 17 óraok: Jazz-harmon. 17.20 óraok: Előadás. 17.30 óraok: Cigányzene. 18 óraok: Versesk. 18.20 óraok: Táncezenekar. 19.05 óraok: Táncezen. 19.40 óraok: Előadás. 20 óraok: Orgonahangverseny. 20.30 óraok: Előadás. 20.40 óraok: Magyar nóták. 22.10 óraok: Melles Bóla-zenekar. 23 óraok: Hanglémezok.

Szerdán, január 20-án:

12.10 óraok: Katonazenekar. 14 óraok: Szalonzenekar. 15.20 óraok: Cigányzenekar. 15.50 óraok: Folyóvász. 17 óraok: Rádiózenekar. 17.10 óraok: Hónvédeim. 19.05 óraok: Vonószenes. 19.25 óraok: Tangoharmonika-számok. 20 óraok: Vera és próza. 20.30 óraok: Napezsinművészek. 22.10 óraok: Cigányzene. 23 óraok: Kl mit szerez.

Csütörtökön, január 21-én:

12.10 óraok: Postászenekar. 14 óraok: Orgonaműzika. 15.20 óraok: Rádiózenekar. 15.50 óraok: R. E. S. 17 óraok: Magyar nóták. 18 óraok: Földmiv. sz. ügyi minisztérium rádióelőadássorozata. 18.20 óraok: Szalonzenekar. 19.05 óraok: Táncezen. 19.30 óraok: Előadás. 19.40 óraok: Cimbalomszámok. 20 óraok: Közvetítés. 20.30 óraok: Hanglémez. 20.40 óraok: Előadás. 21 óraok: Külföldi osztálynak fenntartva. 22.10 óraok: Székessz. fővárosi zenekar. 23 óraok: Csárdások.

Pénteken, január 22-én:

12.10 óraok: Katonazenekar. 14 óraok: Maudslow-zenekar. 15.20 óraok: Hanglémezok. 15.50 óraok: Előadás. 17 óraok: Beszárk-zenekar. 17.30 óraok: Sportközlemények. 17.40 óraok: Német halgatók. 18 óraok: Magyar népműzika. 19.05 óraok: Rádiózenekar. 20 óraok: Előadás. 20.10 óraok: Fúvószenekar. 21 óraok: Előadás. 21.15 óraok: Hanglémezok. 22.10 óraok: Rendőrszenekar. 23 óraok: Magyar nóták.

Szombaton, január 23-án:

12.10 óraok: Melles Bóla-zenekar. 14 óraok: Cigányzene. 15.20 óraok: Szalonzenekar. 15.50 óraok: Elbeszélés. 17 óraok: XIII. Hónvédek hangversenye. 19.05 óraok: Hangképek innen-onnan. 19.20 óraok: Táncezen. 20.20 óraok: Csevegés. 20.30 óraok: Hegedűszámok. 22.10 óraok: Katonazenekar. 23 óraok: Jazz-számok. 23.20 óraok: Filmdalok.

Vasárnap, január 24-én:

7.30 óraok: Fohász. Szózat. Hanglémezok. 8.15 óraok: Hírek. 8.30 óraok: Gyönte beazad. 9 óraok: Görög katolikus istentisztelet. 10 óraok: Egyházi kottás istentisztelet. 11 óraok: Evangélikus istentisztelet. 12.15 óraok: Levélkör. 12.55 óraok: Aktuális előadás. 13.10 óraok: Rádiózenekar. 13.45 óraok: Hírek. időjelzés. 14 óraok: Hanglémezok. 15 óraok: A földmiv. sz. ügyi minisztérium rádióelőadássorozata. 15.45 óraok: Magyar nóták. 16.30 óraok: Hírek. 17 óraok: Csevegés. 17.10 óraok: Rádiózenekar. 18 óraok: Előadás. 18.40 óraok: Hanglémezok. 18.50 óraok: Hírek. 19.05 óraok: Közvetítés. 21.15 óraok: Táncezen. 21.40 óraok: Hírek. 22.10 óraok: Postászenekar. 23 óraok: Hanglémezok. 23.40 óraok: Hírek.

KIADÓTULAJDONOS: „FALU” MAGYAR GAZDA ÉS FÖLDMIV. SZÖVETSÉG FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIAD. MAYER EMIL SZERKESZTŐ: BARTOSS KÁROLY.